

2020_21

Ερωτήσεις σύντομης απάντησης και ανάπτυξης

1. Ποιά είναι τα χαρακτηριστικά των κοινωνιών χωρίς κρατική οργάνωση;
2. Πώς ορίζεται η δύναμη και πώς η εξουσία;
3. Ο αρχηγός της φυλής είχε δύναμη ή εξουσία;
4. Τι είναι το κράτος και πώς δημιουργήθηκε κατά τον Μ. Βέμπερ;
5. Πώς διαμορφώθηκε το κράτος σύμφωνα με τον Κοντ;
6. Πώς γεννήθηκε το κράτος σύμφωνα με τον Μαρξ;
7. Ποια η συμβολή του Μ. Βέμπερ στην προσέγγιση του δημοκρατικού πολιτεύματος;
8. Ποιες έννοιες τοποθέτησε στο επίκεντρο της πολιτικής ο Μ. Βέμπερ; Σε ποια σημεία επικρίθηκε η προσέγγιση του;
9. Να αναφέρετε τους τύπους εξουσίας που διέκρινε ο Μ. Βέμπερ(ονομαστικά).
10. Σε ποιες κοινωνίες απαντάται η παραδοσιακή εξουσία; Ποιοι ασκούν ή ασκούσαν παραδοσιακή εξουσία (να δώσετε παραδείγματα); Να συγκρίνετε την παραδοσιακή εξουσία με την χαρισματική όσον αφορά τη σταθερότητα στην κοινωνική οργάνωση;
11. Ποια είναι τα βασικά χαρακτηριστικά του χαρισματικού ηγέτη; Να δώσετε παραδείγματα χαρισματικών ηγετών;
12. Πού στηρίζεται η ορθολογική εξουσία; Να δώσετε παραδείγματα άσκησης ορθολογικής εξουσίας;
13. Πώς ορίζεται το έθνος;
14. Ποιες είναι οι ιδέες περί έθνους που κληρονομήσαμε;
15. Πότε και πώς διαμορφώνεται το έθνος-κράτος ως μορφή πολιτειακής οργάνωσης στην Δυτική Ευρώπη;
16. Ποιες γενιές εθνικών κρατών μπορούμε να διακρίνουμε ιστορικά;
17. Πότε συγκροτήθηκε το Ελληνικό κράτος;
18. Ποια η σημασία της εμφάνισης του χριστιανισμού στην πολιτική επιστήμη;
19. Τι είναι η δημοκρατία και ποιες οι μορφές της;
20. Τι είναι η αντιπροσωπευτική δημοκρατία, γιατί εφαρμόζεται στις σύγχρονες κοινωνίες;
21. Τι είναι το δημοψήφισμα;
22. Τι περιλαμβάνει η ιδεώδης διαδικασία θεμελίωσης της Δημοκρατίας, στα σύγχρονα κράτη;
23. Τι είναι ο ολοκληρωτισμός και ποια είναι τα χαρακτηριστικά του;
24. Τι είναι το αυταρχικό σύστημα διακυβέρνησης; Να αναφέρετε παράδειγμα.
25. Η κατάταξη των συστημάτων διακυβέρνησης μπορεί να είναι απόλυτη; Να δώσετε παραδείγματα για να τεκμηριώσετε την απάντησή σας. (Πώς

προσέγγισε ο πολιτικός κοινωνιολόγος Ρ.Μίκελς την κατάταξη των συστημάτων διακυβέρνησης;).

26. Να αναφέρετε τις θεωρητικές προσεγγίσεις που υπάρχουν για την εξουσία στις σύγχρονες δημοκρατικές κοινωνίες (ονομαστικά);
27. Ποιοι είναι οι κυριότεροι εκπρόσωποι του μοντέλου των ελίτ;
28. Τι είναι ελίτ και ποιοι αποτελούν την πολιτική, την οικονομική και τη στρατιωτική ελίτ, σύμφωνα με το μοντέλο των ελίτ;
29. Πώς διαμορφώνεται το πολιτικό σύστημα στις σύγχρονες αντιπροσωπευτικές δημοκρατικές, σύμφωνα με το μοντέλο των ελίτ;
30. Πώς διαμορφώνεται το πολιτικό σύστημα στα σύγχρονα δημοκρατικά κράτη, σύμφωνα με το πλουραλιστικό μοντέλο προσέγγισης της εξουσίας;
31. Πώς γεννήθηκε η κοινωνία με κρατική οργάνωση και πώς λειτουργεί το κράτος σύμφωνα με τον Μαρξ;
32. Ποια κριτική ασκεί η μαρξιστική οπτική στο πλουραλιστικό μοντέλο εξουσίας και ποιες οι θέσεις του μαρξιστικού μοντέλου σχετικά με τη άσκηση της εξουσίας;
33. Τι είναι οι ιδεολογικοί μηχανισμοί του κράτους και πώς λειτουργούν, σύμφωνα με τους νεότερους μαρξιστές;
34. Ποιοι είναι οι κατασταλτικοί μηχανισμοί του κράτους και πώς λειτουργούν, σύμφωνα με την μαρξιστικό μοντέλο εξουσίας;
35. Με ποιο τρόπο προσεγγίζει την εξουσία στις σύγχρονες δημοκρατικές κοινωνίες το μαρξιστικό μοντέλο;

Συνθετικές και συνδυαστικές ερωτήσεις

1. Τι είναι ο ιδεατός τύπος της γραφειοκρατίας, σύμφωνα με τον Μ. Βέμπερ και πώς συνδέεται με τη δημιουργία του κράτους;
2. Ποιος τύπος εξουσίας από αυτούς που έδωσε ο Μαξ Βέμπερ θεωρείτε δικαιότερος; Να αιτιολογήσετε την άποψη σας.
3. Τι είναι η αντιπροσωπευτική δημοκρατία; Αποτελεί μια πραγματικότητα ή μια επίφαση η αντιπροσωπευτική δημοκρατία, σύμφωνα με τη θεωρητική προσέγγιση του μοντέλου των ελίτ; Να τεκμηριώσετε την απάντησή σας.

Ασκήσεις πολλαπλής επιλογής

Στις παρακάτω ερωτήσεις να επιλέξετε τη σωστή απάντηση (η σωστή απάντηση είναι μία)

1.Στις κοινωνίες χωρίς κρατική οργάνωση ο αρχηγός της φυλής:

- α) διέθετε θεσμικά όργανα επιβολής της τάξης
- β) διασφάλιζε τη συνοχή της κοινότητας με το γόητρο που του αναγνώριζε η κοινότητα
- γ) ασκούσε εξουσία σε συγκεκριμένο πληθυσμό και συγκεκριμένη επικράτεια
- δ) είχε τη δυνατότητα να χρησιμοποιεί έννομη βία.

2. Η νομιμότητα της παραδοσιακής εξουσίας προέρχεται από:

- α) τις θεσμοθετημένες και κοινά συμφωνημένες νομικές ρυθμίσεις
- β) το εθνικό δίκαιο
- γ) την εμπιστοσύνη και την αφοσίωση της κοινωνίας στο πρόσωπο του ηγέτη.

3. Σύμφωνα με τον Μιλς η στρατιωτική ελίτ:

- α) αποτελείται από την ηγετική ομάδα που είναι ο κύριος φορέας άσκησης της πολιτικής εξουσίας
- β) αποτελείται από υψηλόβαθμα στελέχη εργοδοτικών οργανώσεων
- γ) αποτελείται από ανώτερα στελέχη των ενόπλων δυνάμεων, των σωμάτων ασφαλείας και της αστυνομίας.

4. Η τέταρτη «γενιά» κρατών εμφανίζεται:

- α) την περίοδο του Μεσοπολέμου, με την κατάρρευση της Γερμανικής, Αυστροουγγρικής, της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας.
- β) από το 1945 και μετά το τέλος της αποικιοκρατίας.
- γ) με την κατάρρευση των χωρών του υπαρκτού σοσιαλισμού (από το 1989).
- δ) το 19^ο αιώνα με την ανατροπή των φεουδαρχικών δομών της κοινωνίας.

Ερωτήσεις Σωστού-Λάθους

1. Οι κοινωνίες χωρίς κρατική οργάνωση διέθεταν νομικό σύστημα που όριζε τη χρήση έννομης βίας.
2. Η εξουσία απαιτεί τη χρήση βίας ή την απειλή χρήσης βίας.
3. Στις οργανωμένες κοινωνίες δυτικού τύπου η χρήση φυσικής βίας από ιδιώτη ή οργανωμένη ομάδα είναι νόμιμη.
4. Σύμφωνα με τον Βέμπερ το κράτος κατέχει το μονοπώλιο στη χρήση νόμιμης βίας.
5. Όλα τα έθνη στην εποχή μας έχουν κρατική υπόσταση.
6. Η νομιμοποίηση των φορέων της παραδοσιακής εξουσίας προέρχεται από το εθνικό δίκαιο.
7. Η χαρισματική εξουσία στηρίζεται στην αναγνώριση της προσωπικής αξίας του αρχηγού, τον ηρωισμό του, τις ηγετικές και υπερφυσικές ικανότητες του.

- 8.** Ο τέως Πρόεδρος της Ελληνικής Δημοκρατίας κ. Π. Παυλόπουλος είναι παράδειγμα χαρισματικής ηγεσίας.
- 9.** Η παραδοσιακή εξουσία στηρίζεται στη νομιμότητα των θεσμοθετημένων και από κοινού συμφωνημένων νομικών ρυθμίσεων.
- 10.** Η χαρισματική εξουσία είναι πολύ δύσκολο να μεταβιβαστεί.
- 11.** Ο Μάρτιν Λούθερ Κινγκ είναι παράδειγμα χαρισματικού ηγέτη.
- 12.** Στο πρόσωπο του πατέρα αρχηγού της εκτεταμένης οικογένειας της αγροτικής κοινωνίας ενσαρκώνεται παραδοσιακή εξουσία.
- 13.** Οι «Ελέω Θεού» βασιλείς έχουν ορθολογική εξουσία.
- 14.** Η ιδέα περί έθνους που κληρονομήσαμε από τη Γαλλική Επανάσταση ταυτίζει το έθνος με τον λαό που διαμένει στην εδαφική περιοχή που συγκροτεί το κράτος.
- 15.** Σύμφωνα με το κίνημα του γερμανικού Ρομαντισμού το έθνος συμπεριλαμβάνει και τις μειονότητες.
- 16.** Το κίνημα του ρομαντισμού προβάλλει το έθνος ως μια κοινότητα που τα μέλη της συνδέονται με την κοινή παράδοση, ιστορία και κοινό παρελθόν.
- 17.** Το μοντέλο των ελίτ δείχνει την κυριαρχία της κοινωνίας των πολιτών στη διαμόρφωση των πολιτικών αποφάσεων.
- 18.** Η ελίτ σύμφωνα με τον Παρέτο είναι οι πρώτοι, οι διαλεχτοί, οι άριστοι μιας κατηγορίας προσώπων.
- 19.** Στους ιδεολογικούς μηχανισμούς αναπαραγωγής της κυρίαρχης ιδεολογίας οι μαρξιστές εντάσσουν και το σχολείο.
- 20.** Σύμφωνα με το πλουραλιστικό μοντέλο εξουσίας κάθε ελίτ έχει τη δυνατότητα να ασκήσει βέτο και να ανατρέψει τις αποφάσεις των άλλων.
- 21.** Σύμφωνα με το μαρξιστικό μοντέλο οι πολιτικές αποφάσεις είναι αποτέλεσμα διαπραγματεύσεων ανάμεσα στις διαφορετικές ομάδες συμφερόντων.
- 22.** Σύμφωνα με το πλουραλιστικό μοντέλο εξουσίας οι έχοντες εξουσία ελέγχονται θεσμικά από το κράτος.
- 23.** Οι θεσμικοί μηχανισμοί καταστολής του κράτους λειτουργούν με βάση την πειθώ και την προπαγάνδα.
- 24.** Τα πολιτικά κόμματα λειτουργούν ως μηχανισμοί καταστολής του κράτους.
- 25.** Το σχολείο κατατάσσεται, σύμφωνα με τους μαρξιστές, στους ιδεολογικούς μηχανισμούς του κράτους.